

Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle alueiden kehittämiseen liittyvien säännösten uudistamista koskevasta työryhmän ehdotuksesta

VD/3368/00.04.03/2020

RV/KV/KK

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa alueiden kehittämiseen liittyvien säännösten uudistamista koskevasta työryhmän ehdotuksesta.

Uudistuksen kokonaisuuteen kuuluvat esitykset:

- laiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä
- laiksi alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta.

Alueiden kehittämistä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoa ja hankkeiden rahoittamista koskevan lainsäädännön valmistelun tarve johtuu eräistä aluekehittämisjärjestelmän uudistustarpeista sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmakauden 2021–2027 sääntelyn edellyttämistä sääntelytarpeista. Uusi aluekehittämistä koskeva lainsäädäntö on tarkoitus saada voimaan 1.1.2021. Sitä sovelletaan kansalliseen alueiden kehittämiseen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen (EAKR, ESR+, JTF) ohjelmakauden 2021–2027 hankkeisiin. Uuden lainsäädännön voimaantulon aikataulu tulee uuden ohjelmakauden aikataulusta.

Lausunto on pyydetty antamaan 19.5.2020 mennessä sähköisesti lausuntopalvelu.fi-sivuston kautta. Lausunnonantajia on pyydetty esittämään kannanottonsa kohdistaen ne selvästi erikseen keskeiset ehdotukset -muistioon sekä erikseen kumpaankin lakiehdotukseen ja niiden perusteluihin (kohdistaen luvuittain ja pykälittäin), joten lausunto on muodostettu tämän pyynnön mukaisesti.

Vantaan kaupungin lausunnossa kiinnitetään erityisesti huomiota siihen, että alueiden kehittämisessä kaupungeilla tulee olla suurempi yhteys valtiohallintoon sen sijaan, että aluekehittäminen tapahtuisi pääosin valtiohallinnon ja maakuntaliittojen välillä. Suorempaa yhteyttä on kehitetty EU-komission ja kaupunkien välillä jo kuluvan rahoituskauden aikana ja tämän kehityksen tulisi näkyä selkeämmin myös alueiden kehittämisen toimeenpanolaissa.

Vantaan kaupungin osalta on tärkeää, että toimeenpanolaissa määriteltyjä kestävän kaupunkikehittämisen suunnitelmia ei rajata ainoastaan yliopistokaupunkeja koskeviksi ekosysteemisopimuksiksi, kuten lain säännöskohtaisissa perusteluissa määritellään. Suomen neljänneksi suurimpana kaupunkina sekä osana pääkaupunkiseudun elinkeino- ja innovaatiotoiminnan ekosysteemiä Vantaa kuuluu itsestään selvästi kestävän kaupunkikehittämisen piiriin.

Vantaa on toiminut yhteistyössä kuutoskaupunkien kanssa jo pitkään ja ollut nykyisellä ohjelmakaudella osana suurten kaupunkien toteuttamaa kestävän kaupunkikehittämisen 6Aika-strategiaa. Vantaa on Suomen toiseksi merkittävin yritysalue, missä on merkittävä määrä osaamisintensiivisiä yrityksiä ja maan ainoa merkittävä kansainvälinen lentokenttä. Ajatus siitä, että yliopistot olisivat yhden kaupungin yliopistoja, perustuu virheelliseen yliopiston toiminnan käsitykseen. Yliopistot ovat lähtökohtaisesti valtakunnallisia ja niiden vaikutusalue on yhtä kaupunkia laajempi. Tämä korostuu erityisesti pääkaupunkiseudulla, missä yritykset tekevät paikallista yhteistyötä aktiivisesti erityisesti pääkaupunkiseudulla toimivien yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa yli kuntarajojen. Vantaalla sijaitsee kahden ammattikorkeakoulun toimipisteet ja lisäksi Vantaalla on laajaa yhteistyötä sekä Aaltoyliopiston että Helsingin yliopiston kanssa.

Siksi lausunnossa vaaditaan säännöskohtaisten perustelujen muuttamista muotoon: ”Ohjelmakaudella 2021 -2027 pykälässä tarkoitettu suunnitelma olisi valtion, pääkaupunkiseudun sekä sen ulkopuolella olevien yliopistokaupunkien välillä solmittavat ekosysteemisopimukset kansainvälisesti vetovoimaisten innovaatioympäristöjen ja kokeilu ympäristöjen kehittämiseksi”.

Lisäksi toimeenpanolaissa esitetään maakuntaliitolle siirrettäväksi merkittävää uutta kustannusvastuuta välittävän toimielimen tehtävien hoitamiseen liittyen. EU-ohjelmien hallinnon rahoitusta ei kuitenkaan voida määrätä hoidettavaksi kuntarahoituksella, vaan maakuntaliittojen välittävän viranomaisen tehtävät on rahoitettava kokonaisuudessaan teknisellä tuella ja valtion rahoituksella. Lausunnossa esitetään, että tämä kohta poistetaan.

Vantaan kaupunki tukee aluekehittämislainsäädännölle asetettua tavoitetta edistää kestävästä kaupunkikehitystä. Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Vantaa on jopa ylittänyt pääkaupunkiseudun vuotuisen tavoitetason ja kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet vuonna 2019 Vantaalla -9 % eli nopeimmin koko pääkaupunkiseudulla. Erityisen merkityksellistä on, että Suomen ainoa kansainvälinen lentokenttä ja lentokenttäympäristö kehittyvät kestävästi. Vantaan kaupunki tukee lentokenttäympäristön kestävästä kehitystä ja myös kokoa mm. Aviaverkoston ja kaavoituksen kautta alueen toimijoita yhteen tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Aviapolis alue eli lentokenttäympäristö tuottaa 4 % koko Suomen bruttokansantuotteesta. Innovaatiotoimintojen ohella myös kestävä kehityksen tavoitteet korostavatkin sen tärkeyttä, että Vantaa on mukana ekosysteemisopimuksissa eikä kaupunkikehittämisen suunnitelmia ei tule rajata ainoastaan yliopistokaupunkeja koskeviksi.

Vantaan kaupungin lausunto on valmisteltu kaupunkistrategian ja johdon toimialalla.

Kaupunginhallitus 18.5.2020 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteenä oleva lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle alueiden kehittämiseen liittyvien säännösten uudistamista koskevasta työryhmän ehdotuksesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtajan täydensi esityslistatekstiään siten, että sen toiseksi viimeiseksi kappaleeksi lisätään seuraava teksti:

Vantaan kaupunki tukee aluekehittämislainsäädännölle asetettua tavoitetta edistää kestävästä kaupunkikehitystä. Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Vantaa on jopa ylittänyt pääkaupunkiseudun vuotuisen tavoitetason ja kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet vuonna 2019 Vantaalla -9 % eli nopeimmin koko pääkaupunkiseudulla. Erityisen merkityksellistä on, että Suomen ainoa kansainvälinen lentokenttä ja lentokenttäympäristö kehittyvät kestävästi. Vantaan kaupunki tukee lentokenttäympäristön kestävästä kehitystä ja myös kokoa mm. Aviaverkoston ja kaavoituksen kautta alueen toimijoita yhteen tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Aviapolis alue eli lentokenttäympäristö tuottaa 4 % koko Suomen bruttokansantuotteesta. Innovaatiotoimintojen ohella myös kestävä kehityksen tavoitteet korostavatkin sen tärkeyttä, että Vantaa on mukana ekosysteemisopimuksissa eikä kaupunkikehittämisen suunnitelmia ei tule rajata ainoastaan yliopistokaupunkeja koskeviksi.

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Vantaan kaupungin lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle alueiden kehittämiseen liittyvien säännösten uudistamista koskevasta työryhmän ehdotuksesta.

Täytäntöönpano: Elinkeinopalvelut

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: elinkeinopäällikkö Kimmo Viljamaa, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)